

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm I. Memoria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

dixi. Ad rationem oppositam, Respondetur: Regulam illam quæ affertur ex *L. in Cause. ff. De Minoribus*, tunc solum locum habere, si Ordinarium & extraordinarium Remediū tendant ad eundem effectum, missio autem & sententia definitiua ad diuersa tendunt, illa ad puniendam contumaciam, hæc ad causæ merita dignoscenda, in dō missio (sicuti & excommunicatio aut carcer) cum sit quædam pœna & compulsio, tanquã mediū seruire potest ad rectius sententiã ferendam, si depositã contumacia Reus presentẽ se sistat, & juri pareat. Ita *Panorm. in cit. c. pen. n. 16.*

5 Nota II. Si procedatur in causã, parte absente, tum iudex supplere debet adducendo non tantum eas probationes quæ juris sunt, sed etiam quæ ad factum spectant, ut testes, Instrumenta; quamuis alioqui si Actor & Reus, aut Procurator præsens sit, iudex talia non suppleat, ordinariẽ loquen-

do, sed tantum quæ juris sunt. *l. 1. ff. Vt quæ desunt Advocatis*: Dixi ordinariẽ, quia ut *Francus hic monet, n. 3.* in Causis beneficiabilibus & similibus, quibus animæ aut boni publici periculum vertitur, iudex supplere potest etiam quæ facti sunt, ut veritas negotij elucescat. *arg. cap. Cùm nobis. 19. junct. gl. verb. Ex officio. De elect.*

Ad extremum, quærit hîc Francus, si in causã beneficiabili possessor conventus fateatur beneficium jure proprietatis pertinere ad Actorem, utrum id sufficiat, ut ei in petitorio adjudicari possit, & rectè respondet, licet id sufficiat ad remouendum possessorem, non tamen plenam facere probationẽ pro Actore, sed aliqualem præsumptionem, ita ut si alia tituli probatio adsit, per adversarij confessionẽ adiuuetur; uti docet glossa marginalis in *cap. penultimo, super verb. Si non appareat, de Rescript.*

TITVLVS XVI.
VT LITE PENDENTE NIHIL IN-
NOUETVR.

CAPITVLVM I.

Memoria.

PARAPHRASIS.

Alexander III. ad instantiam Archiepiscopi Cantuariensis, in inhibitorias literas miserat ad Archiepiscopum Eboracensem, ne Crucem ante se per totã Angliam deferri sineret. Sed Archiepiscopus allegato Apostolico priuilegio, ostendit Pontifici, se & antecessores suos in possessione huius gestationis hæcenus fuisse. Hoc intellecto, respondit Papa, non obstantibus prioribus literis (quas revocatas vult) posse Archiepiscopũ & successores eius eã consuetudinẽ retinere, donec per sententiam definitiuam decernatur, utrum Ecclesiæ eius tale jus competat.

SUMMARIVM.

1. Archiepiscopus de jure cõmuni in omnib' etiã exceptis Prouincia sua locis, pralata cruce incedere potest, nõ tamen extra Prouinciã.
2. Non facillè Princeps usum priuilegij aufert, dum de validitate illius concessi lis pendet.
3. Quam

cc 2

3. Quam

Uia præcedente Titulo dixi, Actorem mitti posse in possessionem bonorum, de quibus lis mota est, si Reus citatus cõtumaciter non compareat, idẽd ne aliquis existimet liberam esse licentiam, lite pendente, mutationes facere, titulus iste subiungitur. Porro quando censenda sit lis pendere, ita ut usque ad eius decisionem nihil innovandum, neque jus novum impetrandum sit, cum alterius partis præiudicio, id legi potest in *Clement. 2. b. 1.* Si videlicet citatio à legitimo iudice cum sufficiente instructione causæ emanauit, & parti præsentata est; vel si per partem stetit, quo minùs ipsi præsentaretur; ubi glossa admonet, licet ad perpetuandam jurisdictionem Iudicis delegati sufficiat citationem emanãsse, tamen ad citatum non pervenit, secus tamen esse in ordine ad litem iudicandam pendentiã.

¶ (o) ¶

2. *Quamuis Archiepiscopus jus deferendi crucem extra Prouinciam præscribere possit, potest tamen Pontifex ex plenitudine sua potestatis usum talem temporis diuturnitate introductum auferre.*

1. **N**ota I. Spectato communi iure Archiepiscopus non potest permittere crucem ante se deferri extra suam Prouinciam, sed tantum intra Prouinciam, etiam per loca exempta, *iuxta Clement. 2. de priuileg.*

2. **N**ota II. Lite pendente super validitate concessi priuilegij, Princeps non faciliè alicui aufert usum eius, tametsi ex plenitudine potestatis auferre possit, quare si tales literæ reuocatoriæ ad instantiam alicuius emantent, censeri debent obreptitiæ. Ita colligitur ex *h.c.* & notat *Imolab. h.c. n. 1.*

Quæritur hîc, quid si in hoc casu Archiepiscopus priuilegium non accepisset, num in iure illo deferendi crucem per totum Angliæ regnum, defendi debuisset per consuetudinem diuturnam? Resp. Nos hîc versari in casu, quo jus possessori resistit propter præiudicium alterius. *Arg. c. Ex duarum. 5. de Auctoritate. & usu pallij.* Quamobrem possessor, nisi titulum seu priuilegium exhibeat, censetur usum seu possessionem eius usurpasse, uti constat ex Capitulo contra distinct. 100. Vbi id ipsum dicitur de pallio Archiepiscopali, nisi priuilegium exhibeatur Apostolicum, usum eius extra Prouinciâ Archiepiscopi usurpatum censeri. Item ex *c. Cùm persona. 7. de Priuileg. in 6.* Vbi dicitur, quòd Religiosi habitâtes intra diocesin Episcopi, si exemptionem prætendant, Apostolicum priuilegium exhibere Episcopo teneantur, præterquam si legitimam præscriptionem ostendere parati sint, videlicet se à tempore immemoriali in possessione exemptionis seu libertatis fuisse, vel annis 40. cum titulo colorato priuilegij per se quidem non sufficere, sed quod causam præbeat præscribendi cum bona fide. Idem quoque in casu huius locum habere putat *Panorm. h.c.* quòd usus pallij, aut crucis gestationis in aliena diocesi Archiepiscopus præscribere possit. *Arg. c. Super. 25. De verborum signifi.* quia licet ju-

ra resistent, tamen est capacitas possessionis & usufructus in Archiepiscopo: & hæc sententia videtur vera, cum hac moderatione, quòd nihilominus Papa ex plenitudine potestatis eiusmodi usum, qui contra generalè Ecclesiæ consuetudinem temporis diuturnitate introductus est, *cir. c. Contra.* alicui auferre possit, cum enim eiusmodi gestatio v.g. Pallij in Prouincia aliena nitatur accepto priuilegio Apostolico, idè sicuti Papa ex plenitudine potestatis, talem gratiâ specialem revocare potest, licet non faciliè soleat, ita etiam jus illud præscriptionis nixum Apostolico priuilegio secundum opinionem aut præsumptionem.

CAPITVLVM II.

Laudabilem.

PARAPHRASIS.

Quæsitum erat ex Clemente III. Si contingat matrimonium accusari, num statim coniugale commercium iudicis auctoritate suspendi debeat. Respondit quòd coniux accusatus ante probatam accusationem, iure, quod habet in alterum, priuari non debeat, quandoquidem etiam Alexander III. respondit coniuges separandos non esse, donec justæ causæ examinatio facta sit; & Symachus Papa, quòd Prælatus accusatus, donec ea quæ obijciuntur, clarè probata fuerint, à subditis relinquendus non sit.

SUMMARIVM.

1. *Accusator commodo possessionis suæ priuari non debet, donec causa priuationis probata sit.*

Videtur Capitulum istud continere casum accusati matrimonij ob adulterium, ut summa eius sit, nisi crimen de coniuge probatum sit, adeòq; lite pendente non esse separationem seu diuortium alteri coniugi permittendum. Aliqui verò intelligunt de accusatione matrimonij ob impedimentum dirimens, non esse separandum matrimonium, neq; usum con-